DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 11 oktober 2001 *

I mål C-111/00,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av N. Yerrell och C. Ladenburger, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Österrike, företrädd av C. Pesendorfer, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 2.1 i kommissionens direktiv 97/65/EG av den 26 november 1997 om anpassning för tredje gången av rådets direktiv 90/679/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet till den tekniska utvecklingen (EGT L 335, s. 17),

* Rättegångsspråk: tyska.

genom att inte anta och/eller underrätta kommissionen om de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden S. von Bahr samt domarna A. La Pergola och C. W. A. Timmermans (referent),

generaladvokat: L. A. Geelhoed,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 5 april 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 23 mars 2000, med stöd av artikel 226 EG väckt talan om fastställelse av att Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldig-

heter enligt artikel 2.1 i kommissionens direktiv 97/65/EG av den 26 november 1997 om anpassning för tredje gången av rådets direktiv 90/679/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet till den tekniska utvecklingen (EGT L 335, s. 17, nedan kallat direktivet), genom att inte anta och/eller underrätta kommissionen om de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

2 Enligt artikel 2.1 i direktivet skulle medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som var nödvändiga för att följa direktivet senast den 30 juni 1998 och omedelbart underrätta kommissionen om detta.

3 Eftersom kommissionen inte hade fått något meddelande från den österrikiska regeringen om åtgärder för införlivande av direktivet, sände den genom skrivelse av den 25 augusti 1998 en formell underrättelse till Republiken Österrike och uppmanade denna stat att inkomma med ett yttrande inom två månader.

4 Genom skrivelser av den 15 september, den 22 september och den 11 november 1998, samt av den 8 april 1999, underrättade de österrikiska myndigheterna kommissionen om att de hade vidtagit vissa av de åtgärder som var nödvändiga för att införliva direktivet. Däribland omnämndes särskilt Verordnung der Bundesministerin für Arbeit, Gesundheit und Soziales über den Schutz der Arbeitnehmer/innen gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (förordning av förbundsministern för arbetsmarknadsfrågor, hälsa och sociala frågor, om skydd för arbetstagare mot risker med biologiska agenser, BGBl. II, 1998, nr 237), som antagits med stöd av lagen om skydd för arbetstagare, samt, på jordbruksområdet, de grundläggande federala bestämmelserna för att införliva direktivet. Delstaternas tillämpningsbestämmelser avseende dessa åtgärder var emellertid under utarbetande.

5 Vad avser åtgärder för införlivande av direktivet inom den offentliga sektorn gjorde de österrikiska myndigheterna gällande att det visserligen var planerat att en lag om skydd för anställda inom den federala förvaltningen skulle antas, men att delstaterna har omfattande behörighet på området och att enbart vissa av dem hade vidtagit de nödvändiga införlivandeåtgärderna, som exempelvis Verordnung der Wiener Landesregierung über den Schutz der Bediensteten der Dienststellen der Gemeinde Wien gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (förordning av regeringen i delstaten Wien om skydd mot risker med biologiska agenser för anställda i kommunen Wien, LGBl. Wien, 1999, nr 6).

6 Kommissionen var inte nöjd med de österrikiska myndigheternas svar på den ovannämnda formella underrättelsen och riktade därför, genom en skrivelse av den 8 september 1999, ett motiverat yttrande till Republiken Österrike och uppmanade denna att inom två månader från delgivningen av yttrandet vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla sina skyldigheter enligt direktivet.

7 Genom en skrivelse av den 10 november 1999 underrättade den österrikiska regeringen kommissionen om att Verordnung der Bundesregierung über den Schutz der Bundesbediensteten gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (den federala regeringens förordning om skydd för anställda inom den federala förvaltningen mot risker med biologiska agenser, BGBl. II, 1998, nr 415) hade trätt i kraft. Enligt denna skrivelse var emellertid förfarandena för att anta de lagar eller förordningar som var nödvändiga för att verkställa direktivet på delstatsnivå ännu inte avslutade.

8 Eftersom direktivet inte fullt ut hade införlivats med den österrikiska rättsordningen inom den frist på två månader som angavs i det motiverade yttrandet, väckte kommissionen förevarande talan.

9 I sin ansökan har kommissionen gjort gällande att alla åtgärder som är nödvändiga för att införliva direktivet ännu inte har vidtagits på alla berörda områden och alla behörighetsnivåer, eller att den österrikiska regeringen i vart fall inte har underrättat kommissionen om att så skett.

10 Den österrikiska regeringen har inte bestridit att den inte har antagit och/eller underrättat kommissionen om de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet inom den frist som angavs i det motiverade yttrandet. Nämnda regering har enbart gjort gällande att kompetensfördelningen enligt den federala grundlagen kännetecknas av en "omfattande uppdelning" mellan den federala staten och delstaterna när det gäller att anta nationella bestämmelser om att införliva direktivet på olika verksamhetsområden.

11 Den nämnda regeringen har vidare i sin duplik framhållit att direktivet efter vissa lagändringar införlivats fullt ut på federal nivå. Regeringen har även hänvisat till flera förordningar för införlivande på delstatsnivå.

12 Domstolen erinrar om att en medlemsstat enligt fast rättspraxis inte kan åberopa bestämmelser, praxis eller förhållanden i sin interna rättsordning, inbegripet sådana som följer av dess federala organisation, som grund för att underlåta att iaktta skyldigheter och tidsfrister som föreskrivs i ett direktiv (se särskilt dom av den 12 december 1996 i mål C-298/95, kommissionen mot Tyskland, REG 1996, s. I-6747, punkt 18, och av den 6 juli 2000 i mål C-236/99, kommissionen mot Belgien, REG 2000, s. I-5657, punkt 23).

13 Domstolen har upprepade gånger slagit fast att förekomsten av ett fördragsbrott skall bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angivits i det motiverade yttrandet, och domstolen skall inte beakta senare förändringar (se särskilt dom av den 12 december 2000 i

mål C-435/99, kommissionen mot Portugal, REG 2000, s. I-11179, punkt 16, och av den 8 mars 2001 i mål C-266/99, kommissionen mot Frankrike, REG 2001, s. I-1981, punkt 38).

14 Av handlingarna i målet framgår att Republiken Österrike har medgivit att den inte, vid utgången av den frist på två månader som angavs i det motiverade yttrandet, hade vidtagit nödvändiga åtgärder för att fullt ut införliva direktivet med nationell rätt. De olika åtgärder som nämnda medlemsstat säger sig ha vidtagit efter utgången av fristen är, i enlighet med de rättsfall som nämns i föregående punkt, inte relevanta inom ramen för förevarande talan, även om de skulle utgöra ett riktigt införlivande av direktivet.

15 Under sådana förhållanden bör kommissionens talan bifallas.

16 Det bör följaktligen fastställas att Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 2.1 i direktivet, genom att inte inom föreskriven frist anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

Rättegångskostnader

17 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Österrike skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Österrike har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

1) **Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 2.1 i kommissionens direktiv 97/65/EG av den 26 november 1997 om anpassning för tredje gången av rådets direktiv 90/679/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet till den tekniska utvecklingen, genom att inte inom föreskriven frist anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.**

2) **Republiken Österrike skall ersätta rättegångskostnaderna.**

von Bahr La Pergola Timmermans

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 11 oktober 2001.

R. Grass S. von Bahr

Justitiesekreterare Ordförande på fjärde avdelningen